

MEILĖ IR ATSAKOMYBĖ

TURINYS

1. Meile, kas Tu esi?
2. Kodėl Dievas sukūrė vyrus ir moteris?
3. Kokia Tavo meilė?

I. MEILE, KAS TU ESI?..

Gyvenimo pavyzdžiai:

Kartą mokytojas kalbėjosi su savo mokiniais.

- *Ką Tu myli, Tomai?*
- *Pavasarij, nes tada viskas žydi, ir žinau, kad greit ateis atostogos.*
- *O Tu, Agne?*
- *Aš myliu žvaigždes. Kai žiūriu į jas, atrodo, jog regiu kitus pasaulius...*
- *O Tu, Skaiste?*
- *Aš myliu mamą ir tėtį... Mano tėvai labai geri...*
- *O Tu, Jonai?*
- *Aš myliu Dievą. Žinau, jog jeigu ne Jis, aš išvis nebūčiau gimęs...*
- *O Tu, Tada?*
- *Aš... aš... , - Tadas nieko neatsakė, nes jam buvo gėda visiems prisipažinti, kad jis labai myli savo draugę Ramunę.*

Užduotis raštu:

- Ką aš myliu?
- Kaip aš myliu? Kaip reiškiasi mano meilė?
- Kas mane myli?

Šventasis Raštas kalba:

„Kas nemyli, tas nepažįsta Dievo, nes Dievas yra meilė“.

Pamąstykime:

Meilės objektai

Tikriausiai, atsakinėdamas į klausimą, ką Tu myli, prisiminei savo tėvelius, draugę arba draugą, o gal savo kačiuką. Visa, ką išvardinai, galima pavadinti *meilės objektais*.

inome, kad yra daug meilės objektų: meilė Dievui, meilė tėvams, meilė Tėvynei, meilė gamtai. Šį sąrašą galėtume tęsti ir tęsti: meilė sesutei, meilė broliukui, meilė močiutei, meilė mokytojai, meilė savo kambariui, meilė šuniukui...

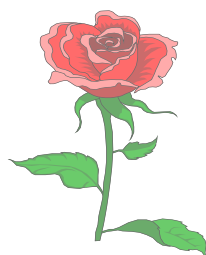
Jei gerai pagalvotume, pamatytume, kad mes labai daug ką mylime. Kodėl mūsų gyvenime yra tiek daug meilės? Todėl, kad visa, kas pasaulyje gražu ir gera, gimė iš meilės. Tu - taip pat. Tavo tėveliai mylėjo vienas kitą, ir Dievas leido Tau per jų meilę ateiti į šį pasaulį.

Gyvenimas- meilės vandenynas

Gyvenimas panašus į didžiulį meilės vandenyną. Mes mylime, ir mus myli. Jei susimąstytume, kodėl mus kartais aplanko liūdesys ir sielvartas, pamatytume, jog taip yra dėl meilės stygiaus mūsų gyvenime. Niekas mūsų taip nesužeidžia kaip nemeilė. Juo stipriau mes ką nors mylime, juo labiau liūdėsime to žmogaus netekę arba pajutę iš jo netikėtą šaltumą.

Kodėl visa laikosi meile?

Kas gi yra meilė, kuri taip įvairiai reiškiasi mūsų gyvenime? Kodėl visa laikosi meile? Štai labai paprastas pavyzdys.

Įsivaizduokime, kad mums padovanojo vazonėlyje augančią rožę. Paprastai tokios rožės yra labai trapios, jos žydi mažyčiais švelniais žiedais. Kad šios rožės gražiai augtų, joms reikia skirti daug dėmesio, jas laistyti, prižiūrėti. Jei mes šios rožės nelaistysime ilgesnį laiką, jos lapeliai susisuks, žiedeliai nubyrės, ir rožė nunyks. Panašiai yra ir su meile.

Mokslas sako:

Nepuoselėjama meilė nunyksta.

Nepuoselėjama meilė gali nunykti, nesvarbu, kam ji skirta, ar Dievui, ar mylimajai. Mokslininkai teigia, kad su meile laistomos gėlės ir kiti augalai gražiau ir geriau auga, su meile prižiūrimi gyvūnai yra sveikesni.

Ką ir kalbėti apie žmogų, jei ir gyvūnams, ir augalams reikia meilės. Kokia meilė Tau yra pati svarbiausia: tėvų, draugų ar kokio nors labai patinkančio jaunuolio arba merginos? O kas yra svarbiau – pačiam mylėti ar būti mylimu?

Užduotis grupelėje:

Grupelėse po penkis aptarkite klausimą:

- Kas man yra svarbiau: pačiam mylėti ar būti mylimu?

Išminties gėlės:

Lietuvių liaudies patarlė primena: “*Kaip šauksi, taip atsilies*”. Šis dėsnis galioja ir meilėje. Jei žmogus siunčia meilę aplinkai, tai meilė grįžta ir jam pačiam. Šventasis Raštas taip pat apie tai kalba: “*Kokiu saiku seikėsite, tokiu ir jums bus atseikėta*”.

Užduotis raštu:

- Įsivaizduok, jei dabar į Tavo kambarį įžengtų stebuklinga fėja, kuri galėtų atsakyti į visus tavo klausimus apie meilę, ko labiausiai norėtum jos paklausti, apie kokią meilę labiausiai norėtum su ja pakalbėti?

Meilė, kuri žadina mylimo žmogaus ilgesį

Drįstume manyti, jog su stebuklinga fėja labiausiai norėtumei pakalbėti apie tą meilę, kuri gali priversti nemiegoti naktimis, ilgėtis mylimo žmogaus, svajoti apie buvimą kartu. Ši meilė yra apdainuota poetų ir rašytojų, apie ją kalba mokslininkai ir filosofai. Nors mokslininkai yra sukūrę daugybę šios meilės apibrėžimų, o poetai - daugybę eilių, visi jie tik truputį padės Tau suprasti, kokia yra meilės esmė. Ir Tu tik pats turėsi surasti atsakymą į klausimą, kas yra meilė... Daugybė žmonių, knygų ir čia parašytos mintys Tau padės ieškoti, pažinti save ir didžiąją širdies paslaptį - meilę.

Kaip puoselėti meilę? Kaip ją atpažinti? Kaip išmokti mylėti? Ką daryti, kad meilė ateitų ir pasiliktų? Šiame skyriuje bandysime ieškoti atsakymo į šiuos ir daugybę kitų klausimų.

Tavo bendraamžių mintys

Štai ką mano Tavo bendraamžiai apie meilę:

Inga O. 7 b klasė

Meilė, man atrodo, yra toks jausmas, kai du žmonės vienas kitu rūpinasi, jaudinasi, ištikus nelaimėi skuba padėti vienas kitam. Meilę nuo susižavėjimo galima atskirti taip: jei tavimi rūpinasi, tai myli iš tikrųjų, o jei tik nori praleisti laisvą laiką - tai turbūt tik tavimi naudojasi.

Ignas Ž. 8 e klasė

Meilė yra tokia būseną, kai širdį užplūsta šilti jausmai. Vienas žmogus įsimyli kitą žmogų, po to ta meilė pereina į santuoką, o iš santuokos atsiranda meilės vaisius- kūdikis.

Artūras O. 8 g klasė

Meilė yra toks dalykas, kai įsimyli kitą žmogų ir sapnuoji jį naktimis, ir net rytą atsikėlęs matai akyse. Kitą žmogų gali pamilti bet kada, nes širdžiai neįsakysi.

Dainius J. 7 b klasė

Meilė yra toks jausmas, kai norisi būti su kitu žmogumi visą likusį laiką, o susižavėjimas yra trumpalaikė meilės atšaka.

Marius N. 7 b klasė

Įsimylėjęs žmogus jaučiasi tarsi ant sparnų, jis su tuo žmogum, kuriam jaučia simpatiją, nori vis būti, ir vis jam negana. O susižavėjimas- kai kitas žmogus tik patinka, iš jo nenori ilgalaikių ar tolesnių santykių kaip, pavyzdžiui, vedybos, bet tik padraugauti, kurį laiką pabūti kartu.

Povilas K. 7 b klasė

Meilė yra toks jausmas, kai žmogus įsimyli kitą žmogų, po to jį veda ir ilgai, laimingai gyvena.

Meilę kiekvienas supranta savaip

Kaip matai, Tavo bendraamžiai kiekvienas šiek tiek skirtingai supranta, kas yra meilė. Galbūt pritari jų mintims, o gal turi kitokią nuomonę? Kitų žmonių žodžiai mums gali pasirodyti svetimi, jei savo širdimi nesame ko nors panašaus patyrę.

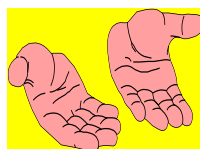
O ką Tu manai apie meilę? Kas gi yra meilė?

Užduotys raštu:

- Įsivaizduok, kad Tave aplankė kitos planetos gyventojas. Ką jam papasakotum apie dviejų žmonių tarpusavio meilę? Apie meilę, kurią gal jau patyrei arba svajoji patirti? Užrašyk savo mintis.
- Prancūzų rašytojo A. De Saint- Exupery knygoje “Mažasis Princas” viena iš pagrindinių knygos herojų lapė princui pasako: **“Tai, kas svarbiausia, matoma tik širdimi”**. Ką gali reikšti šie žodžiai? Kodėl “tai, kas svarbiausia, matoma tik širdimi”? Jei būtum Mažasis Princas, ką atsakytum lapei?

Piešimo užduotis:

Dabar, kai jau užrašei mintis apie meilę, paimk baltą popieriaus lapą ir ... nupiešk meilę. Mums kartais pritrūksta žodžių išsakyti tam, ką jaučiame širdy. Todėl kuriame vaizdus, kurie išsako, kaip suprantame ir patiriame meilę. Į ką Tau panaši meilė?

Meilė muzikoje:

Dabar, kai jau nupiešei meilę, pagalvok, kokia daina apie ją Tau labiausiai patinka. O gal pats esi sukūręs dainą? Jei dar nesi – linkime sėkmės. Tikriausiai daug kartų esi girdėjęs, ką apie meilę dainuoja Tavo bendraamžiai:

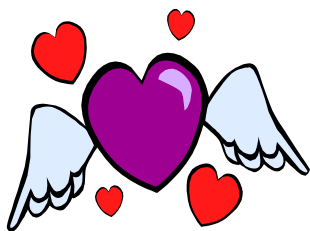
*“... kaip norėčiau apkabinti ir prisiglaust šalia
prie paskirto man likimo ir mylėt dvasia...”*

NAKTINĖS PERSONOS

*“... mano meilė šviesi kaip žvaigždynai,
kaip žydėjimas lauko gėlių...”*

Gražios dainos, ar ne? Kokios dainos apie meilę Tau labiausiai patinka?

Užduotis grupelėje

- Pasvarstykite: Kodėl meilė yra viena pačių svarbiausiųjų temų žmogaus gyvenime?
- Prisiminkite: Kokias žinote dainas arba giesmes apie meilę?

Šventasis Raštas kalba:

“Jei kalbėčiau žmonių ir angelų kalbomis, bet neturėčiau meilės, aš tebūčiau žvangantis varis ir skambantys cimbolai. Ir jei turėčiau pranašystės dovaną ir pažinčiau visas paslaptis ir mokslą; jei turėčiau visą tikėjimą, kad galėčiau net kalnus kilnoti, tačiau neturėčiau meilės, aš būčiau niekas. Ir jei išdalyčiau vargšams visa, ką turiu, jeigu atiduočiau savo kūną sudeginti, bet neturėčiau meilės – nieko nelaimėčiau. Meilė kantri, meilė maloninga, ji nepavydi; meilė nesididžiuoja ir neišpuiksta. Ji nesielgia netinkamai, nieško savo naudos, nepasiduoda piktumui, pamiršta, kas buvo bloga, nesidžiaugia neteisybe, su džiaugsmu pritaria tiesai. Ji visa pakelia, visa tiki, viskuo viliasi ir visa išveria. Meilė niekada nesibaigia”. (1Kor 13, 1-8)

Užduotys grupelėje:

- Apie kokią meilę kalba šie Šventojo Rašto žodžiai: apie dviejų žmonių tarpusavio meilę ar apie artimo meilę visiems žmonėms?
- Kokios meilės ilgesį pastebite šiose eilutėse:

*Jeigu Tu ateisi, tai ateik kaip saulė –
Tik tokia šviesi, tik tokia tyra,
Aš laiminga bėgsiu per pasaulį
Spindulių Tavųjų kupina...*

(J. Degutytė)

- Apie kokią meilę rašė S. Daukantas, tardamas:
“Meilė kaip seilė- veikiai pragaišt”?..

Meilės vertinimai

Kaip pastebime, yra įvairių meilės vertinimų. Vieni meilę supranta kaip kažką labai tauraus ir kilnaus, kaip jėgą, kuri jungia žmones vieną su kitu, su aplinka, pasauliu, Visatos Kūrėju. Kitiems meilė - tik trumpalaikis aistros sūkurys, tik liepsna, kuri užgęsta išblėsus jausmams. Nuo ko priklauso skirtingi meilės supratimai? Ar nuo žmonių skirtingumo, o gal nuo pačios meilės įvairumo?

Mokslas sako:

**Skirtingi meilės vertinimai priklauso nuo žmogaus požiūrio į gyvenimą.
Meilė reiškia ne tik jausmą, bet ir savęs atsižadėjimą, savęs dovanojimą.**

Išminties gėlės:

“Išrinktosios meilės esmė yra savęs, savojo “aš” atidavimas. Tai kažkas kita ir kartu kažkas daugiau negu patikimas, geidimas ar net palankumas”. (*Jonas Paulius II*)

“Meilė yra didelis dalykas ir didžiausia gėrybė iš visų gėrybių. Tik ji viena sunkius dalykus padaro lengvus ir padeda vienodai pakęsti visus gyvenimo pasikeitimus. Ji padaro naštas lengvas ir pasaldina kartumus. Meilė yra vaisinga: ji ragina dideliems darbams ir skatina prie tobulumo.

Meilė kelia aukštyn ir nenori būti sulaikoma žemiškų dalykų. Meilė nori būti laisva. Niekas nėra švelnesnis, stipresnis, kilnesnis, platesnis, gražesnis kaip meilė; nieko nėra tobulesnio ar gražesnio danguje ir žemėje už meilę, nes meilė gimsta iš Dievo.

Kas myli, tas lėkte lekia; jis pilnas džiaugsmo, laisvas, niekas negali jo sulaikyti.

Jis viską atiduoda, kad viską turėtų;

Meilė dažnai nežino saiko, bet kaip verdantis vanduo taškosi per kraštus. Niekas jai nesunku, niekas jai nekainuoja; ji mėgina daugiau, negu ji gali; ji niekad negalvoja, kad kas negalima, nes ji mano, kad viskas galima ir viskas leista.

Ir dėl tos priežasties ji viską gali, ji atlieka daug tokių dalykų, kurie nemylinčius labai nuvargina.

Meilė yra budri; ji budi net miegodama.

Jokia sunkenybė jos nevargina; jokia baimė jos negąsdina, bet, kaip visur besiskverbianti galinga liepsna, ji kyla į dangų ir skina sau kelią per visas kliūtis.

Jei kas myli, jis girdi meilės balsą.

Padidink mano meilę, kad aš pajusčiau savo širdies gilumoj, kaip saldu yra mylėti ir sutirpti meilėje.

Tegul meilė mane pagauna ir savo karščiu mane pakelia viršum manęs paties.

Meilė yra greita, nuoširdi, švelni, išmintinga, tvirta, kantri, ištikima, pastovi, kilniadvasė, niekad nieieškanti savęs, nes kaip tik pradėdama ieškoti savęs, nustojama ir mylėti.

Meilė yra apdairi, nusižeminusi ir tiesi, neištižusi, nelengvabūdė; ji nesidomi tuščiais dalykais; meilė yra santūri, skaisti, rami. Tas, kuris myli, dėl savo mylimojo turi džiaugsmingai pakelti visus sunkumus, ir joks vargas negali jo atskirti nuo mylimojo”.

(Tomas Kempietis, “Kristaus sekimas”)

Užduotis raštu:

- Išvardinkite savybes, su kuriomis susijusi meilė (pavyzdžiui, rūpestingumas, taikingumas ir t.t.).
- Išvardinkite savybes, kurios nebūdingos meilei (pavyzdžiui, kerštingumas, išdavystė).

Vieną kartą...

“Kai Dievas sukūrė Meilę, angelai greitai suprato jos neįkainojamą vertę ir susirūpino, kaip ją išsaugoti. Vienas jų siūlėsi: “Viešpatie, aš paslėpsiu meilę vandenyne, pačiame giliausiame jo dugne, ir ten ji bus saugi”. Angelų vyresnysis prabilo: ”Aš ją nugabensiu už Visatos ribų ir ten paslėpsiu- niekas neatras”. Dievo veidas nepasikeitė: Jis kažko laukė. Tuomet prabilo Mykolas Arkangelas: “Viešpatie, padalyk ją ir įdėk į kiekvieno žmogaus širdį, iš ten jos niekas neišplėš. Žmonės mylės ir garbins Tave, nes tai bus jų laimės šaltinis”. Viešpaties veidas nušvito, ir jis tarė: “Tebūnie taip, kaip tu, Mykolai, pasakei”. Taigi, meilė buvo įdiegta į kiekvieną širdį. Žmogaus uždavinys- atrasti ją savyje ir pamažu ugdyti. Tuomet ji sukels norą duoti kitiems tai, ką patys turime, ir atrasti, kas kituose yra gera”.

(Šis pasakojimas- iš Justino Pikūno knygos *Meilės psichologija*)

II. KODĖL DIEVAS SUKŪRĖ VYRUS IR MOTERIS?

Pamąstykite...

Šventajame rašte Pradžios knygoje, kurioje kalbama apie žmogaus sukūrimą, yra žodžiai: “sutvėrė juodu, vyriškį ir moteriškę“ (Pr 1, 27). Mes žinome, kad Šventasis raštas nėra Gamtos vadovėlis, ir ne viską reikia suprasti paraidžiui, tarsi nebūtų buvę žmogaus evoliucijos, ir Ieva tikrai būtų buvusi sukurta iš Adomo šonkaulio, kaip rašoma Biblijoje. Vis dėlto, mes taip pat žinome, kad visi esame Dievo sutverti. Kodėl Dievas mus sutvėrė “kaip vyrą ir moterį”? Ar kad būtų linksmiau gyventi? Kodėl nesutvėrė žmogaus tokio, kad jam būtų gera gyventi ir be šiek tiek kitokio, nei jis pats, tvarinio?

Kodėl Dievas sukūrė ne tik Agnę, Ramunę, Dovilę, bet ir Tomą, Tada, Vaidą? Ar kada nors Tau nekilo klausimas, kas būtų, jei žemėje gyventų vien tik vaikinai arba vien tik merginos, vien tik vyrai arba vien tik moterys? Atsisėskite patogiai, užsimerkite, Jūsų mokytoja tepaleidžia magnetofonu švelnią muziką. Iš pradžių sutelkite dėmesį tik į savo kvėpavimą, joks triukšmas klasėje neturėtų trukdyti...

Vaizduotės pratimas: AUDRA

Dabar įsivaizduokite mūsų planetą... Joje gyvena vyrai ir moterys... Moterys augina vaikus, skalbia drabužius, gamina valgi, mezga, siuva, kitos rašo knygas, vadovauja firmoms... Vyrai skuba į darbą, stato namus, taiso automobilius, dėsto universitetuose. Mūsų laikais moterys dirba darbus, kurie anksčiau buvo laikomi “vyriškais”, o vyrai nesigėdija dirbti “moteriškus” darbus, pavyzdžiui, restoranuose, kepyklose...

Įsivaizduok, kad žemėje pakyla didelis vėjas, dangus maišosi su žeme... bet nieko baisaus nenutinka, tik... po audros Tu pastebi, kad žemėje liko gyventi vienos mergaitės ir moterys... Nebėra Tavo draugų berniukų, nei tų artimų žmonių, kuriuos mylėjai – brolio, senelio, tėtės... Vien tik mergaitės ir moterys, ir pagalvok, kas būtų, jei taip būtų visada... Pamąstykite apie tai penkias minutes, apžvelkite žemę, kurioje visiškai nėra vyrų... Nėra su kuo eiti į pasimatymą, nėra, kas vyriškai rūpinasi, kalbasi...

Vėl ateina audra, dangus maišosi su žeme, ir kai viskas nurimsta, pamatai, kad žemėje – jau vien tik berniukai ir vyrai. Nė vienos mergaitės ar moters aplink. Vyrų planeta. Ar norėtum tokioje visą laiką gyventi? Nėra, kas motiniškai myli, paglosto, pabučiuoja... Pabūkite tokioje planetoje penkias minutes, pagalvokite, kokių artimų

žmonių jums labiausiai trūktų, jei turėtumėte ten pasilikti: mamos, močiutės, sesers, o gal patinkančios mergaitės?

Ir vėl pakyla vėjas, dangus maišosi su žeme, ir tuo metu viskas grįžta į savo vietas- žemėje vėl gyvena mergaitės ir berniukai, vyrai ir moterys. Pajuskite, kurie žmonės jums yra labai brangūs – ir kaip gerai, kad jie YRA. Yra čia, kur nors žemėje - kaip vaikinai ir merginos, vyrai ir moterys... Dabar atsimerkite ir pasiražykite. Ir mes, šio vadovėlio autoriai, dėkojame Dievui, kad Jūsų gyvenime yra žmonių, kurie jus myli.

Užduotis grupelėje:

Dabar susėskite rateliu po penkis ir papasakokite savo draugams, kaip jums patiko būti ten, kur gyvena vien vyrai arba vien moterys. Kalbėdamiesi atsakykite į šiuos klausimus:

- Ko labiausiai trūktų žemėje, jei joje gyventų vien tik vyrai ir berniukai?
- Ko labiausiai trūktų žemėje, jei joje gyventų vien tik mergaitės ir moterys?
- Kiek laiko išvertum planetoje, kurioje gyvena vien tik vyrai arba vien tik moterys?
- Ar žmonės būtų laimingi, jei visi būtų tik vienos lyties?

Vyro ir moters panašumas į Dievą

Šventajame rašte taip pat sakoma, kad Dievas vyrą ir moterį sutvėrė “pagal savo paveikslą; pagal Dievo paveikslą jį sutvėrė” (Pr 1, 27). Kada gi vyras ir moteris panašūs į Dievą- ar kai jie kartu, ar kiekvienas atskirai? Juk vyrai ir moterys vis dėlto yra tokie skirtingi... Kaip jie abu gali būti panašūs į Dievą... Ar tai reikštų, kad ir Dievas turi tokių skirtingų savybių? Kame gi yra vyro ir moters panašumas į Dievą? Gal jų vienybėje? O gal kai jie myli vienas kitą? O gal dar kur nors kitur?

Vaizduotės pratimas: DIEVO PAVEIKSLAS MOTERYSE

Vėl atliksime vaizduotės pratimą. Atsisėskite patogiai, užsimerkite. Dabar įsivaizduokite, kad esate žydinčioje gėlių pievoje. Dangus toks gilus, skaistus, mėlynas. Saulė maloniai šviečia, vėjas švelniai glosto plaukus. Pabandykite pajusti žydinčios pievos kvapą. Kuo gi ji kvepia? Dobiliukais, čiobreliais, pienėmis, o gal... medumi... Staiga pastebite, kad per pievą iš toli kažkas ateina. Jūs matote, kad tai moteris. Ir Jūs žinote, kad ta moteris – pati nuostabiausia pasaulyje. Ji turi nepaprastas galias. Ji labai myli saulę, medžius, visą Visatą, žmones ir... Tave. Ta moteris prieina prie Tavęs, švelniai nusišypso ir nueina tolyn, per žydinčią pievą... Tave užlieja begalinis gerumas ir šiluma... Lieka žinojimas, kad buvai susitikęs tikrą Dievo paveikslą- moteriškame pavidale.

Užduotis raštu:

Dabar atsakyk į tokius klausimus, pasitelkdamas savo vaizduotę:

- Koks yra tobulos moters, kurią buvai sutikęs vaizduotėje, charakteris? Ar ji kada nors pyksta?
- Kas tai moteriai svarbiausia pasaulyje?
- Ar ta moteris myli vaikus? Ar ji žaidžia su vaikais?
- Kokia buvo ta moteris, kai ji buvo dar maža mergaitė? Ar ji buvo kaprizinga?
- Kaip ta moteris elgiasi su vyrais? Ar ji juos gerbia?
- Ką jai patinka veikti?

Vaizduotės pratimas: DIEVO PAVEIKSLAS VYRUOSE:

Dabar vėl užsimerkite ir pabandykite pasijusti esą toje pačioje pievoje. Ir vėl Jūs pamatote, kaip per pievą kažis kas iš toli ateina. Šįkart – jau ne moteris, bet vyras. Jis eina truputį susimąstęs, artėja prie jūsų, o jo akys tokios giedros ir gilios. Jo kūnas ir siela spinduliuoja jėga ir ramybę. Priešęs jis nusišypsuoja ir vėl nueina tolyn. Tau nepaprastai gera, nes jauti, kad pamatei Dievo paveikslą - vyriškame pavidale.

Užduotis raštu:

Dabar atsakyk į tokius klausimus, pasitelkdamas savo vaizduotę:

- Koks yra tobulo vyro, kurį buvau sutikęs vaizduotėje, charakteris? Ar jis kada nors pyksta?
- Kas tam vyrui svarbiausia pasaulyje?
- Ar tas vyras myli vaikus? Ar jis žaidžia su vaikais?
- Koks buvo tas vyras, kai jis buvo dar mažas berniukas? Ar jis mušdavosi su draugais?
- Kaip tas vyras elgiasi su moterimis? Ar jis jas gerbia?
- Ką jam patinka veikti?

Vaizduotės pratimas: DIEVAS TAU ŠYPSOSI

Dabar vėl užsimerk ir nukeliauk mintimis į tą pačią pievą. Pabandyk pajusti supančios gamtos grožį, saulės šviesos dvelkimą, gėlių kvapą, debesų švytėjimą... Pajusk, kad toje pievoje esi visai vienas. Aplink Tave - nenusakoma tylą ir ramybę. Įsivaizduok, kad baltos šviesos srautas apgaubia Tave, ir Tau nenusakomai gera. Tau norisi dėkoti Dievui, kad Tave sukūrė, kad leido gyventi pasaulyje, kuris alsuoja Dievo Meile... Ir Tu jauti, kad nors gyventi kartais būna sunku, nors aplanko liūdesys ir sielvartas, pasaulis, visgi, yra nuostabi vieta...

Įsivaizduok, kad per pievą vėl kažkas ateina. Tas Kažkas spindi labai skaisčia šviesa. Tu dar nematai, kas ten, bet Tavo širdį užlieja nepaprastas jausmas. Tau ramu ir gera. Tas Kažkas priartėja, ir Tau iš nuostabos užgniaužia kvapą: pamatai, jog prie Tavęs artinasi Jėzus. Nežinai, ką daryti, esi truputį pasimetęs, negali patikėti savo akimis, ir, visgi, aiškiai matai, kad ten tikrai stovi Jėzus. Jis prieina prie Tavęs, spinduliuojančiomis meile akimis pasižiūri į Tave, ir Tau sako: Mano širdies džiaugsmo, vaikeliai, ar pažįsti mane... Esu Tavo draugas... Esu su Tavimi kiekvieną Tavo gyvenimo akimirką... Žinau, kad dabar galvojai apie žmogaus sukūrimą, apie vyrus ir moteris. Kokiu žmogumi TU norėtumei būti? Kokias savybes norėtum turėti? Pasakyk man, vaikeliai... Jėzus švelniai šypsosi. Tau taip gera... Tiesiog norisi skristi...

Užduotis raštu:

Dabar atsimerkite ir parašykite Dievui laišką. Jei esi mergina, parašyk, kokia vėliau norėtum būti, ką norėtum veikti gyvenime. O gal nori, kad Dievas jau dabar Tavyje ką nors pakeistų? Jei esi vaikinai, parašyk, koks norėtum būti vyras, ko Tau dar reikia, kad būtum laimingas. Išsipasakokite Dievui. Patikėkite jam visas savo paslaptis. Tebūnie šis laiškas kaip malda. Jūsų asmeniškasis kreipimasis ir susitikimas su Viešpačiu.

Meilės maldos...

JAUNUOLIO MALDA (Michel Quoist)

Aš noriu mylėti, Viešpatie,
 Man reikia meilės.
 Visa mano esybė yra troškimas;
 Mano širdis,
 Mano kūnas
 Nerimsta naktį ilgėdamiesi,
 Ką galėtų mylėti.
 Rankos ieško, bet neapčiuopia žmogaus,
 Kuriam išreikštų meilę.
 Esu vienas, bet norėčiau būti dviese.
 Kalbu, ir nėra, kas išklausytų.
 Gyvenu, ir nėra su kuo dalintis gyvenimu.
 Kam tada būti turtingu, jei nėra, ką praturtinti?
 Iš kur ateina ši meilė?
 Kur ji eina?

Aš noriu mylėti, Viešpatie,
Man reikia meilės.

.....
Klausyk, sūnau, sustok...

Ir tyliai keliauk į pačias savo širdies gelmes.
Eik, tarsi eitumei palei šaltinį, ieškodamas jo versmės.
Pasibaigus kelionei, giliai savyje,
Begalinėje savo susirūpinusios sielos paslapy
Sutiksi mane.
Nes vadinu save Meile, sūnau,
Ir nuo pat pradžios esu niekas kita, tik meilė,
Ir ta Meilė yra Tavyje.
Tai aš sukūriau Tave Meilei,
Amžinai meilei;
Ir Tavo meilė apgaubs kitą Tavo paties pusę-
Tą, kurios ieškai.
Nurink; Ji jau Tavo kelyje;
Tame kelyje nuo pat pradžios,
Mano meilės kelyje.
Turi laukti jos atėjimo.
Ji jau artinasi.
Ir Tu artiniesi. Jūs atpažinsite vienas kitą,
Nes Tau sukūriau jos kūną, o jai sukūriau Tavąjį kūną.
Sukūriau jai Tavo širdį, o Tau sukūriau jos širdį.
Ir jūs ieškote vienas kito naktį,
Mano "naktį", kuri taps šviesa, jei pasitikėsite manimi.

Saugok save jai, sūnau,
Nes ir ji Tau save saugo.
O aš jus abu saugosiu vienas kitam.
Ir, kadangi jūs trokštate mylėti,
Siūsiu į jūsų kelią daug žmonių, kad mylėtumėte.
Patikėk manimi, tai sudėtinga-
Išmokti mylėti,
Bet nėra įvairių meilės rūšių, ji tik viena:
Meilė visuomet reiškia savęs atsižadėjimą
Ir ėjimą kito link...

Viešpatie, padėk man užmiršti save dėl kitų, mano brolių,

Kad atiduodamas save kitiems išmokčiau mylėti.

MERGINOS MALDA (Stasys Yla)

Viešpatie,
 Mano jaunystės Dieve,
 Noriu būti tokia-
 Kad kiti nusišypsotų, kai ateinu;
 Kad kiti norėtų su manim pabūt, kai jie liūdni,
 Ir kad norėtų su manim pasidžiaugt, kai jie linksmi;
 Kad manim visi galėtų pasitikėti,
 Kad kiti galėtų duoti,
 Ką svarbaus jiems padaryti
 Ir kad Tu galėtum man duoti,
 Ką svarbaus Tau padaryti.

Užduotis grupelėje:

- Kokie turėtų būti vaikinai ir merginos, vyrai ir moterys, kad žemėje būtų gera gyventi. O gal jau dabar yra gera?..

“Meilė nėra tikra, jei pasitaikius progai mylimą asmenį pakeičia kitu, tariamai geresniu”.

(Šekspyras)

“Meilė niekada nesužeidžia ir nekerštauja”.

(Platonas)

III. KOKIA TAVO MEILĖ ?

(arba “**Kaip Tu myli?**”)

Gyvenimo pavyzdžiai

Dovilė grįžo namo labai nusiminusi. Ji taip puošėsi eidama į pirmąjį pasimatymą: užsisegė gražų sijonėlį, apsiavė dailius batelius. Jau pora mėnesių ji ir jos klasės draugas aštuntokas Tomas vis kažkaip nedrąsiai susižvilgčiodavo, ir jai atrodė, kad tarp jų gimsta graži ir tyra meilė. Šiandien Tomas per matematikos pamoką atsiuntė raštelį, kviesdamas vakare nueiti kartu į kiną. Dovilė nepaprastai džiaugėsi pakvietimu. Ji neįsivaizdavo, koks turėtų būti pirmasis pasimatymas, bet jautė, jog tai tikrai ypatingas įvykis. Kai penktą valandą ji atėjo prie kino teatro, Tomas jau laukė. Jiedu nuėjo į kiną, ir Dovilei svaigo iš laimės galva. Pasibaigus kino filmui, Tomas pasiūlė pasivaikščioti. Jiedu pasuko parko takeliu. Aplinkui visai nebuvo žmonių. Tomas ją apsikabino ir norėjo pabučiuoti. Dovilė pasimetusi pasuko galvą į šalį. Jai tai buvo taip netikėta. Ji abejojo, ar galima bučiuotis per pirmąjį pasimatymą. Tomas suirzęs paklausė: “Tu ką, su manim bučiuotis nenori? Gal aš Tau bjaurus? Labai gerai apie save galvoji...” Ir, apsisukęs nuėjo...

Užduotis grupelėje:

- Ar Tomas buvo pamilęs Dovilę?
- Ar Tomas elgėsi teisingai?
- Ką patartumėte nusiminusiai Dovilei?
- Ar galima bučiuotis per pirmąjį pasimatymą?

Mokslas sako:

Tikroji meilė atveria žmogui tai, kas kilnu: jaunatvės džiaugsmą, taurumą, skaistumą ir idealo žavesį.

Šventasis Raštas kalba:

Laisvė ir meilė:

Dvasios vaisiai yra meilė, džiaugsmas, taika, kantrybė, malonumas gerumas, ištikimybė, romumas, susivaldymas. Tokiems dalykams nėra

įstatymo. Kurie yra Jėzaus Kristaus, tie nukryžiuojo savo kūnus su aistromis ir geismais. Jei gyvename Dvasia, tai ir elkimės pagal Dvasią. (Gal 5, 22-25)

Svetimavimas:

O aš jums sakau: kiekvienas, kuris geidulingai žvelgia į moterį, jau svetimauja savo širdimi. (Mt 5, 28)

Tikrasis švarumas:

Iš širdies išeina pikti sumanymai, žmogžudystės, svetimavimai, paleistuvystės, vagystės, melagingi liudijimai, šmeižtai. Šitie dalykai suteršia žmogų. (Mt 15,19)

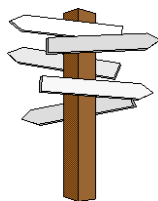
Užduotis raštu:

- Kai kurie jaunuoliai galvoja: kodėl negalima bučiuotis, jei per televiziją ir žurnaluose matome dar ne tokių vaizdų... Jei du žmonės vienas kitam patrauklūs, tai gal galima daryti visa, ką tik norisi daryti? Kas gi yra ta magiška trauka prie kitos lyties asmens ir kodėl reiktų jai atsisipirti? Gal katalikų religija jau nebetinka šių laikų pasauliui, ir dorovės normos pasenę šiuolaikiškam jaunimui? Kodėl apskritai jų laikytis, jei matome tiek daug žmonių, kurie jų nesilaiko?

Tai svarbu:

Ne tik katalikų religija skelbia, kad šių laikų pasauliui labai reikalinga dora. Nedideliame Indijos kaimelyje 1926 metais gimė berniukas, kuris pasaulyje žinomas Satja Sai vardu. 1966 –siais jis Indijoje pradėjo įgyvendinti žmogiškųjų vertybių ugdymo programą, įkūrė keletą aukštųjų mokyklų, ligoninių. Satja Sai, panašiai kaip Katalikų šventoji iš Indijos Motina Teresė, labai pakėlė Indijos moralinį lygį. Jo mokymų atvyksta paklausyti žmonės iš viso pasaulio. Krikščionims jis pataria uoliai sekti Kristumi, įsiklausyti į Šventąjį Raštą, mylėti visų religijų žmones. Jis sako: *“Yra tik viena religija - meilės religija, yra tik viena kasta - žmonijos kasta, yra tik viena kalba - širdies kalba, yra tik vienas Dievas, ir Jis yra visur”*.

Kalbėdamas apie dviejų žmonių tarpusavio meilę, šis žmogus sako, jog ji neatskiriama nuo doros. Kaip ir Katalikų Bažnyčia, jis skelbia, jog intymūs meilės ryšiai galimi tik santuokoje, antraip jų nelaimina Dievas. Meilė, teigia jis, gali būti

dieviška arba žmogiška. Meilė yra iš Dievo. “Meilė, išsakyta mintimi, yra Tiesa. Meilė, išsakyta veiksmu, yra Gėris. Meilė, išsakyta jausmu, yra Grožis”.

“Meilė sutirpdo ledinę širdį. Meilė atneša taiką, džiaugsmą ir suteikia išminties. Augink savyje meilę, išreikšk meilę. Tegul meilė bus tavo kvėpavimas. Meilė neturi savanaudiškų tikslų. Meilė yra Dievas, gyvenk meilėje. Išplėsk savo širdį. Žmogus trokšta meilės ir randa tikrąjį džiaugsmą tik nesavanaudiškai mylėdamas ir priimdamas nesavanaudišką meilę. Dalink meilę, būk pilnas meilės. Jei negali mylėti žmogaus, kaip gi Tu mylėsi Dievą? Meilė žydi supratingumo ir tolerancijos žiedais. Meilė save išreiškia tarnavimu. Meilė auga tarnaujant. Mylėk, nes Dievas yra meilės versmė”.

Meilė neatsiejama nuo doros

Įvairios religijos kalba, jog tikroji meilė neatsiejama nuo doros. O ar žinai, jog dabartiniu metu tai skelbia ir mokslininkai? Jie sako, jog “per ankstyvas fizinis artumas užmuša meilę”. Meilė nustoja augti, ir gali apimti nesuprantama tuštuma, neviltis, noras ieškoti naujų meilės ryšių, naujų nuotykių... Kodėl taip yra? Kodėl mokslininkai sako, jog ankstyvoje jaunystėje geriau nesuartėti fiziškai, net nesibučiuoti...

Gali būti, jog Tau tai atrodys keista ir nesuprantama, bet net vaikščiojimas susikabinus rankomis su priešingos lyties asmeniu nėra geras dalykas. Kodėl? Todėl, jog esame taip sukurti, kad tarp priešingos lyties asmenų kartais atsiranda “magiška trauka”. Ta trauka, jeigu jai pasiduodama, veikia panašiai kaip narkotikai. Kartą pabandžius, norisi antrą kartą dar stipriau pabandyti. Šitai gali atnešti nelaimę.

Be to, vaikinų meilė merginai gali augti tik tada, jei jis ją idealizuoja. Jeigu mergina leidžia vaikiniui daryti su ja, ką tik nori, vaikinai nustos idealizuoti merginą. Galiausiai, jis nuo jos nusigręš ir rinksis sau tokią, kuri žino savo vertę. Tiesa, kai kurios merginos bijo, jog jei nesileis bučiuojamos, tai vaikinai jas paliks, panašiai kaip Dovilę mūsų skaitytame pasakojime. Tokioms merginoms reiktų pasakyti, jog anksčiau ar vėliau vaikinai tikrai įvertins jos dorą. O jei vaikinai nesupranta doros vertės, tai jis nelabai tinkamas būti tokiu žmogumi, su kuriuo mergina galėtų susieti savo gyvenimą, kad ateityje būtų laiminga.

Gyvenimo pavyzdžiai

Lina atėjo pas psichologą. Jau kelintą savaitę ji negali susikaupti mokykloje, jai sunku užmigti ir kankina liūdesys. Kas gi atsitiko? Dar prieš mėnesį ji buvo linksma ir laiminga. Pasirodo, prieš tris savaites į jų klasę atėjo naujokė. Ji labai graži ir gabi mergina. Visi klasės berniukai žado neteko iš nuostabos. Tarp jų - ir jos geras draugas Marius. Su Mariumi Lina buvo draugavusi jau pusę metų. Jie kartu grįždavo iš mokyklos, klausydavosi muzikos, drauge ruošdavo pamokas. Linai atrodė, kad jie yra tikri įsimylėjęliai. Kai Agnė - toks buvo naujokės vardas - atėjo į jų klasę, Marius liovėsi draugavęs su Lina ir pradėjo draugauti su Agne.

Užduotis grupelėje:

- Ar Marius mylėjo Liną?
- Kokia buvo Mariaus meilė?
- Ką patartumėte nusiminusiai Linai?

Mokslas sako:

Tikroji meilė išveria visus išbandymus: jos nevilioja kito, nei mylimo asmens kūno grožis, padėtis, turtai, sugebėjimai.

Šventasis Raštas kalba:

Tikrasis lobis:

Nes kur tavo lobis, ten ir Tavo širdis. (Mt 6, 21)

Meilė poezijoje:**TAU**

*Aš dar nežinau, ar Tu man visą pasaulį atstosi,
 Tik žinau- be Tavęs man pasaulis tuščias ir šaltas.
 Aš dar nežinau, ar mano meilė galėtų ledynus tirpdyti,
 Žinau- jos užtektų didžiausiuos speiguos
 Sušildyti dvi mūsų širdis.
 Aš dar nežinau,
 Ar galėčiau dabar dėl Tavęs numirti,
 Tik žinau- dėl Tavęs iškentėčiau didžiausias kančias,
 Ir gyvenčiau Tau šimtą metų.*

(Marytė Kontrimaitė)

Gyvenimo pavyzdžiai

Tadui atrodė, kad jis labai myli savo draugę Saulę. Ji labai graži, madingai rengiasi, turi malonų balsą. Vieną kartą jis pastebėjo, kad Saulės krepšyje- tikra betvarkė. Kartais, kai užsuka pas ją į svečius, randa nepaklotą lovą. Be to, Saulė visai nemoka serviruoti stalo. “Ne,- pamanė kartą Tadas,- daugiau aš su ja nebendrausiu. Kas iš to, kad ji graži ir madinga. Iš jos tokia šeiminkė, kad baisu pagalvoti”. Kaip jis tarė, taip ir padarė. Nieko daug neaiškinęs ir nesakęs. Saulė truputį paliūdėjo, bet paskui padarė išvadą: “Jei aš jam nepatinku tokia, kokia esu, tai visai neturiu dėl jo keistis. Tegu sau eina kur nori”.

Užduotis grupelėje:

- Ar Tadas mylėjo Saulę?
- Ar Saulė mylėjo Tada?

Mokslas sako:

Tikroji meilė padeda priimti kitą žmogų tokį, koks jis yra iš tikrųjų, o ne tokį, kokį mes jį norime matyti.

Tikroji meilė tobulina save.

Gyvenimo pavyzdžiai

Dvi draugės sėdi parke ant suolo ir kalbasi.

- Žinai, aš labai myliu Tomą. Vakar jis man nupirko ledų, paskui nuvedė į kiną, o paskui pasakiau, kad jei nenupirks bilietų į Vilniaus Sporto rūmus, tai su juo nedraugausiu, tai ėmė ir nupirko tuos bilietus. Aš labai patenkinta, nes ko tik užsinoriu, jis tuoj ir stengiasi. Mūsų meilė tikrai yra “cool”.

Kita draugė atsako:

- Aš irgi labai myliu Vyta. Vakar jam iškepiu sausainių ir padėjau paruošti anglų kalbos namų darbus. Jam geriau matematika sekasi, o man kalbos, tai jis labai džiaugėsi, kad truputį padėjau.

Užduotis raštu:

Atsakykite:

- Kuri šiame pasakojime iš draugių labiau myli? Kodėl?

Mokslas sako:

Tikroji meilė reiškia rūpinimąsi kito asmens laime lygiai taip pat, kaip savąja, o kartais netgi labiau negu savąja.

Tai svarbu:

DUOKITE, IR JUMS BUS DUOTA...

Kartą vienam žmogui buvo leista pamatyti rojų ir pragarą. Kai jis atsidūrė pragare, pamatė valgiais nukrautus stalus ir daugybę žmonių. Kokių valgių ten tik nebuvo- įvairiausios skirtingų kraštų gėrybės, skaniausi patiekalai. Bet jis pastebėjo, kad žmonės, sėdintys prie valgių, buvo liesi ir išblyškę. Atidžiau įsižiūrėjęs jis pamatė, kad visi jie turi labai ilgus stalo įrankius- šaukštus, šakutes, ir niekaip negali valgių įsidėti sau į burną. Kaip jie bebandytų, kaip besistengtų, nieko jiems neišeina. Išėjęs iš pragaro, žmogus nukeliavo pasižiūrėti, kaip gi rojuje žmonės gyvena. Atkeliavęs jis vėl pamatė tokius pat stalus, nukrautus skaniausiais valgiais. Tik žmonės, sėdintys už stalų, buvo linksmi, sveiki, besišypsantys. Deja, stalo įrankiai buvo tokie pat ilgi, kaip ir jau anksčiau buvo matęs. “Hm...”, - pagalvojo

žmogus,- “kaip gi čia yra: viskas atrodo taip pat, bet žmonės pragare liūdni ir nelaimingi, o čia, rojuje, jie tokie linksmi ir laimingi...” Atidžiau įsižiūrėjęs jis pamatė, kad žmonės patarnauja vienas kitam ir... ilgais šaukštais maitina vienas kitą... “Tai štai kokio ta laimės paslaptis”,- atsiduso žmogus,- “neveltui sakoma: duokite, ir jums bus duota”...

Užduotis grupelėje:

- Kokia pagrindinė šio pasakojimo mintis?
- Kokiomis savybėmis skiriasi žmonės, esantys rojuje ir pragare?
- Ką reiškia žodžiai “duokite, ir jums bus duota”?
- Ar visada lengva “duoti”?
- Kaip aš jaučiuosi, kai man yra “duodama”- šiluma, rūpestis ir t.t.?

Vaizduotės pratimas:

Atsisėskite ramiai, patogiai. Užsimerkite. Pajuskite savo kvėpavimą, ir stebėkite jį keletą minučių. Įkvėpdami mintyse sakykite: “Viešpatie Jėzau Kristau”, iškvėpdami mintyse tarkite: “pasigailėk manęs”. Tai pakartokite keletą kartų. Dabar įsivaizduokite, kad šviesos srautas apgaubia jus, ir visas kūnas prisipildo šviesos. Ta šviesa- tai meilė, dieviškoji Meilė. Ši Meilė yra tikros žmogiškos meilės šaltinis. Įsivaizduokite, kad šviesa iš jūsų sklinda visiems, kuriuos mylite. Dalinkite tą šviesą. Įsivaizduokite, kaip kiti džiaugiasi, gaudami iš jūsų šviesą. Ta šviesa neišsenkanti. Ji kaip saulė, šviečianti jumyse. Toji saulė- Dievas. Ji šildo ir džiugina. Pajuskite savyje Dievo šiltumą ir džiugesį.

Dabar padėkokite Dievui, sugrįžkite mintimis į klasę, atsimerkite ir pasiražykite.

Į ką panaši meilė? -

Tai rankos, ištiestos pasirūpinti;

Tai kojos, skubančios į pagalbą;

Tai akys, matančios gėrį ir visa suprantančios;

Tai ausys, girdinčios kiekvieną atodūšį;

Tai širdis, skaidri kaip krištolas.

Štai į ką panaši meilė.

(Augustinas iš Hippo)

Didžių asmenybių pavyzdžiai:

“Nušluostyk kiekvieną ašarą nuo kiekvieno akių”.
(Mahatma Gandhi, *Gyvenimo motto*)

Užduotis namų darbams:

- Kas Jūsų artimiems žmonėms yra meilė? Kaip jie ją išreiškia? Užrašykite jų atsakymus.
- Paieškokite didžių asmenybių biografijose įrodymų, kad šie žmonės buvo mylintys. Užsirašykite Jums patikusias didžių asmenybių mintis apie meilę.

REKOMENDUOJAMA LITERATŪRA:

1. Yla Stasys. Moderni mergaitė. “Ardor” leidykla, Marijampolė, 1996; Immaculata Press, Putnam, 1967.
2. Paliokas Algirdas SJ. Meilei pasibeldus. “Caritas” leidykla, Kaunas, 1995.
3. Paškus Antanas. Žmogaus meilės. “Katalikų pasaulio” leidykla, Vilnius, 1995.
4. Pikūnas Justinas. Meilės psichologija. “Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centras”, Kaunas, 1998.
5. Wojtyła Karol. Meilė ir atsakomybė. “Alka”, Vilnius, 1994.